

VEŘEJNÁ EKONOMIKA

EFEKTIVNOST VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ II

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty ekonomiky a managementu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Obsah přednášky

- ÚVOD
- ZÁKLADNÍ POJMY
- HISTORIE ZAVÁDĚNÍ COST-BENEFIT ANALÝZY
- SMYSL A PODSTATA COST-BENEFIT ANALÝZY
- POSTUP REALIZACE COST-BENEFIT ANALÝZY
- TYPOVÝ PŘÍKLAD NA CBA V ZÁKLADNÍM NEROZŠÍŘENÉM ROZSAHU
- ZÁVĚR

EFEKTIVNOST VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ II

ÚVOD

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Úvod

- **Cílem tohoto tématu** je seznámení studentů s možnostmi objektivizace rozhodování o alokaci zdrojů v rámci veřejného sektoru. Studenti budou uvedeni do problematiky aplikace ekonomické analýzy ve specifických podmínkách jednotlivých odvětví veřejného sektoru. Studenti budou v obecné rovině seznámeni s problematikou hodnocení užitků a nákladů spojených s realizací veřejných projektů.
- **Jako dílčí cíle** můžeme stanovit:
 - a) objasnění důvodů a možností využití ekonomické analýzy v podmínkách veřejného sektoru;
 - b) seznámí s typologií jedno kritériálních plnohodnotných ekonomických analýz využitelných v podmínkách veřejného sektoru;
 - c) seznámení s možnostmi využití a konkrétní aplikací analýzy nákladů a užitků (CBA) ve vybraném odvětví veřejného sektoru.

EFEKTIVNOST VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ II

ZÁKLADNÍ POJMY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Základní pojmy

- poslání metod ekonomické analýzy;
- cíle metod ekonomické analýzy;
- typologie metod ekonomické analýzy;
- definice „analýzy nákladů a užitků“;
- klasifikace nákladů a užitků

EFEKTIVNOST VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ II

HISTORIE ZAVÁDĚNÍ COST- BENEFIT ANALÝZY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Historie zavádění cost-benefit analýzy

Etapy vývoje aplikace Cost-Benefit analýzy

1. **Etapa** - Ranné počátky aplikace CBA
2. **Etapa** - CBA ve Spojených státech
3. **Etapa** - Moderní CBA
4. **Etapa** - CBA a SPPR (1965)
5. **Etapa** - CBA a OMB (1977)
6. **Etapa** - Konec 20. století
7. **Etapa** – Pravděpodobnostní CBA

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Historie zavádění cost- benefit analýzy

Popis oblastí aplikace Cost-Benefit analýzy

1. velké veřejné investice,
2. projekty ve výrobě,
3. projekty s výrazným charakterem externalit,
4. projekty výrobního rázu v rozvojových zemích,
5. projekty realizované ve veřejných netržních odvětvích,
6. projekty dotýkající se reglementace, dereglementace a veřejných zásahů.

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Historie zavádění cost-benefit analýzy

Popis oblastí aplikace Cost-Benefit analýzy

EFEKTIVNOST VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ II

SMYSL A PODSTATA COST- BENEFIT ANALÝZY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost- benefit analýzy

- Definice Cost- Benefit analýzy
- Podstata Cost-Benefit analýzy
- Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty
- Silné a slabé stránky cost-benefit analýzy

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost- benefit analýzy

Definice Cost- Benefit analýzy

- jednokriteriální plnohodnotná analýza, která umožňuje vybrat optimální variantu řešení daného rozhodovacího problému, s ohledem na všechny potenciálně existující společenské a i individuální náklady a užitky spojené s realizací vybrané varianty užití veřejných zdrojů.

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost- benefit analýzy

Podstata Cost-Benefit analýzy

- vyčíslení nejen finančních nákladů na realizaci projektu a výnosů, které z něj bezprostředně plynou zřizovateli, ale současně i finančně zhodnotit všechny další společenské náklady a přínosy (např. zlepšení zdravotního stavu obyvatel, oživení turistického ruchu, vliv na životní prostředí...), které projekt přinese.

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost-benefit analýzy

Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty

- **Neřízená křižovatka** - je velmi nebezpečná a často na ní dochází k závažným dopravním nehodám, které resultují především ve ztráty na životech řidičů nebo chodců.
- Při hledání možného řešení tohoto kritického stavu se nám nabízejí následující **možné varianty**:
 - a) zajistit přítomnost strážníka, který by ve špičce tuto křižovatku řídil,
 - b) rekonstrukce křižovatky a opatřit ji světelným značením (tedy semaforem), které by zajistilo plynulý a bezpečný průjezd křižovatkou,
 - c) rekonstrukce křižovatky a vybudování kruhového objezdu, který by zajistil plynulost dopravy a zvýšenou bezpečnost jak řidičů, tak především chodců.

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost- benefit analýzy

Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty

- **Hlavním cílem analýzy** výše vymezených variant ohodnocení smysluplnosti a užitečnosti, každé z nich. Dalším cílem je provést srovnání mezi jednotlivými variantami a posledním krokem je výběr té varianty, která je obdařena nejlepším poměrem mezi náklady a užitky z ní plynoucí, tj. vybrat tu variantu, která má nejlepší hodnotu.
- **Cílem projektu** je tedy zvýšit bezpečnost křižovatky jak pro chodce, tak pro řidiče a snížit jak počet nehod, tak ztráty na lidských životech, hmotné škody na vozidlech a městském mobiliáři.

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost-benefit analýzy

Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty

Tabulka 1 Cost-Benefit analýza – křižovatka – Krok 1 a 2

Krok 1 – Stanovení cíle projektu	
Zvýšení bezpečnosti dopravy ve vybrané části města (nebezpečná křižovatka)	
Krok 2 – nalezení variant	
Varianta 1	Strážník
Varianta 2	Světelný semafor
Varianta 3	Kruhový objezd

Zdroj: Vlastní

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost-benefit analýzy

Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty

Tabulka 2 Cost-Benefit analýza – křižovatka – Krok 3 Vymezení N a Ú Varianta 1

Krok 3 – Vymezení nákladů a užitků			
Varianta 1			
Náklady		Užitky	
Souhrnné náklady na vybudování světelného řízení křižovatky	25000 USD	Snížení počtu nehod, při kterých dochází ke ztrátě lidského života	Snížení z hodnoty 1,6 na 1,3 %
		Stanovená hodnota lidského života	10 mil. USD

Zdroj: Vlastní

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost-benefit analýzy

Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty

Tabulka 2 Cost-Benefit analýza – křížovatka – Krok 3 Vymezení N a Ú Varianta 2

Krok 3 – Vymezení nákladů a užitků			
Varianta 2			
Náklady		Užitky	
Souhrnné náklady na vybudování světelného řízení křížovatky	15 000 USD	Snížení počtu nehod, při kterých dochází ke ztrátě lidského života	Snížení z hodnoty 1,6 na 1,1 %
		Stanovená hodnota lidského života	10 mil. USD

Zdroj: Vlastní

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost-benefit analýzy

Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty

Tabulka 2 Cost-Benefit analýza – křižovatka – Krok 3 Vymezení N a Ú Varianta 3

Krok 3 – Vymezení nákladů a užitků			
Varianta 3			
Náklady		Užitky	
Souhrnné náklady na vybudování světelného řízení křižovatky	75 000 USD	Snížení počtu nehod, při kterých dochází ke ztrátě lidského života	Snížení z hodnoty 1,6 na 0,85 %
		Stanovená hodnota lidského života	10 mil. USD

Zdroj: Vlastní

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost- benefit analýzy

Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty

Tabulka 2 Cost-Benefit analýza – křížovátka – Krok 4

Krok 4 – Výpočet hodnot nákladů a užitků		
Varianta 1	Užitky	$0,003 \times 10\,000\,000 \text{ USD} = 30\,000 \text{ USD}$
	Náklady	25 000 USD
	Rozdíl	5 000 USD
	Komentář	Užitky (ne)převyšují náklady – Projekt je /není vhodný pro realizaci
Varianta 2	Užitky	$0,005 \times 10\,000\,000 \text{ USD} = 50\,000$
	Náklady	15 000 USD
	Rozdíl	35 000 USD
	Komentář	Užitky (ne)převyšují náklady – Projekt je /není vhodný pro realizaci
Varianta 3	Užitky	$0,075 \times 10\,000\,000 \text{ USD} = 75\,000 \text{ USD}$
	Náklady	85 000 USD
	Rozdíl	- 10 000 USD
	Komentář	Užitky (ne)převyšují náklady – Projekt je /není vhodný pro realizaci

Zdroj: Vlastní

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost- benefit analýzy

Obecný příklad CBA pro pochopení její podstaty

Tabulka 2 Cost-Benefit analýza – křížovátka – Krok 5 a 6

Krok 5 – Výpočet vztahu užitků a nákladů u jednotlivých variant	
Varianta 1 – Vztah B/C	$30\ 000/25\ 000 = 1,2$
Varianta 2 – Vztah B/C	$50\ 000/15\ 000 = 3,3$
Varianta 3 – Vztah B/C	$75\ 000/85\ 000 = 0,9$
Krok 6 – Závěr a zhodnocení projektu	
Varianta 1 a 2 jsou varanty s kladným saldem, užitky z realizace těchto variant převyšují náklady, proto je smysluplné o nich uvažovat, Varianta 3 z pohledu ekonomického je nevhodná protože náklady jsou vyšší než dosažené užitky. Při následném porovnání Variant 1 a 2 má lepší poměr užitků a nákladů Varianta 2 a proto bude doporučena k realizaci.	

Zdroj: Vlastní

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost-benefit analýzy

Silné a slabé stránky cost-benefit analýzy

Za **silné stránky** Cost-Benefit analýzy můžeme označit následující souhrnné charakteristiky:

- CBA umožňuje vyjádřit názor na ekonomickou a společenskou vhodnost projektu.
- CBA umožňuje vytvořit prioritní pořadí projektů.
- CBA podporuje identifikaci ekonomických nákladů a výnosů, i když je nelze vyjádřit finančně.

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Smysl a podstata cost-benefit analýzy

Silné a slabé stránky cost-benefit analýzy

Za **slabé stránky** Cost-Benefit analýzy můžeme označit následující souhrnné charakteristiky:

- CBA neuvažuje redistribuční efekty (zde je vhodná multikriteriální analýza).
- CBA neuvažuje vliv na ekonomickou návratnost nákladů a výnosů, jež nelze vyjádřit finančně.
- CBA někdy využívá pro finanční vyjádření nákladů a výnosů, pro něž neexistuje trh, kritéria podle logického úsudku.

EFEKTIVNOST VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ II

TYPOVÝ PŘÍKLAD NA CBA V ZÁKLADNÍM NEROZŠÍŘENÉM ROZSAHU

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Zpracování CBA (Struktura seminární práce)

Zpracování CBA – semestrální práce

Úvodní obálka (dle běžných konvencí)

- 1) **Definování cíle** projektu (1 strana)
- 2) **Nalezení možných variant** řešící daný problém (naplňující výše stanovený cíl)
- 3) **Výběr jedné varianty a její charakteristika** (popsání 1 varianty řešící daný „problém“).
- 4) **Vymezení jednotlivých nákladů a užitků** souvisejících s danou variantou projektu (náklady na projekt – min. 1 stránka, užitky plynoucí z daného projektu – min. 1 stránka).
 - V rámci semestrální práce jednotlivé náklady a užitky vymežit pouze slovně – nikoli v hodnotových jednotkách.
- 5) **Ocenění nehmotných nákladů a užitků**
 - U nehmotných nákladů a užitků uvádět ocenění – pouze slovní popis postupu jak by bylo možné dané nehmotné N a U ocenit (substituce, stínové ceny).
- 6) **Závěr**

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Zpracování CBA (Struktura seminární práce)

Zpracování CBA – semestrální práce

Úvodní obálka (dle běžných konvencí)

- 1) **Definování cíle** projektu (1 strana)
- 2) **Nalezení možných variant** řešící daný problém (naplňující výše stanovený cíl)
- 3) **Výběr jedné varianty a její charakteristika** (popsání 1 varianty řešící daný „problém“).
- 4) **Vymezení jednotlivých nákladů a užitků** souvisejících s danou variantou projektu (náklady na projekt – min. 1 stránka, užitky plynoucí z daného projektu – min. 1 stránka).
 - V rámci semestrální práce jednotlivé náklady a užitky vymežit pouze slovně – nikoli v hodnotových jednotkách.
- 5) **Ocenění nehmotných nákladů a užitků**
 - U nehmotných nákladů a užitků uvádět ocenění – pouze slovní popis postupu jak by bylo možné dané nehmotné N a U ocenit (substituce, stínové ceny).
- 6) **Závěr**

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Jak oceňovat užitky a náklady

Jak oceňovat náklady a užitky

- ❑ **Hmotné náklady** – lze vyjádřit prostřednictvím tržních cen.
- ❑ **Nehmotné náklady** – ocenění – metody:
 - m. zamezující chování
 - m. hedonického oceňování
 - m. cestovních nákladů
 - Random utility/descreet choice
 - m. preventivních nákladů
- ❑ **Náklady na prac.sílu**, která by jinak zůstala nezaměstnaná, oceňujeme náklady obětované příležitosti, nikoli aktuálními cenami (pokles výdajů na dávky v nezaměstnanosti)

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na cba v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

- Úvod
- Vymezení cíle a variant
- Vymezení nákladů souvisejících s hodnocenou variantou
- Vymezení užitků souvisejících s hodnocenou variantou
- Příklady možného ocenění nehmotných nákladů a užitků
- Závěr

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

Vymezení cíle a variant

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

- ☐ **Cíl:** modernizace železničního provozu v rámci města Brna
- ☐ **Varianta A:** stavba nového železničního nádraží (osobní, nákladní) v jižní části města

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH **NÁKLADŮ** DLE KLASIFIKACE MUSGRAVE SOUVISEJÍCÍCH S HODNOCENOU VARIANTOU ŘEŠENÍ

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

NÁKLADY – VARIANTA A

□ Přímé hmotné:

- **Investiční náklady** na zbudování nového nádraží (*Správa železniční dopravní cesty, státní fond dopravní infrastruktury, Jihomoravský kraj, město Brno, fondy EU*)
- **Výkup pozemků** pod nové nádraží
- **Náklady** na vypracování **projektové dokumentace**
- **Náklady na splácení úvěrů**

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

NÁKLADY – VARIANTA A

□ Nepřímé hmotné:

- **Provozní náklady** související s provozem nového nádraží
- **Investiční náklady DPMB** na zbudování infrastruktury (zavádění nových linek MHD, zřízení „zastávek“ MHD atd.)
- **Provozní náklady DPMB** - náklady související s přepravováním cestujících DPMB k „odsunutému nádraží“ (PHM, mzdy řidičů atd.)
- **Investiční a provozní náklady města Brna** na nutnou infrastrukturu
- **Náklady na splácení úvěrů** v důsledku vybudování infrastruktury atd.

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH **NÁKLADŮ** DLE KLASIFIKACE MUSGRAVE SOUVISEJÍCÍCH S HODNOCENOU VARIANTOU ŘEŠENÍ

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

NÁKLADY – VARIANTA A

□ Přímé nehmotné:

- Náklady způsobené v důsledku hluku (stavba nádraží)
- Náklady způsobené v důsledku vyšší prašnosti při stavbě nového nádraží
- Delší doba dojezdu v důsledku výstavby nádraží v odsunutě poloze
- Ztráta času cestujících – docházková doba
- Ztráta zeleně v důsledku stavby nového nádraží (více respiračních onemocnění)
- Nespokojenost obyvatelstva

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

NÁKLADY – VARIANTA A

□ Nepřímé nehmotné:

- Náklady způsobené v důsledku vyšší dopravní vytiženosti způsobené všem obyvatelům Brna – v důsledku budování nové infrastruktury (dopravní zácpy, hluk, zplodiny atd.)
- Delší doba dojezdu (docházková doba) na nové (odsunuté nádraží)

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH **NÁKLADŮ** DLE KLASIFIKACE MUSGRAVE SOUVISEJÍCÍCH S HODNOCENOU VARIANTOU ŘEŠENÍ

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

NÁKLADY – VARIANTA A

☐ Dílčí:

- ☐ Náklady spojené se zasítováním pozemku (lze využít pro další projekty realizované na daném pozemku).

☐ Konečné

- ☐ Překrývání s přímými náklady
- ☐ Náklady na materiál, ...

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

NÁKLADY – VARIANTA A

☐ Vnitřní

- Zplodiny ve městě v důsledku stavby
- Hluk ve městě v důsledku stavby

☐ Vnější

- Zpomalení dopravy včetně výluk po trati v době zprovoznování nových tratí
- Hluk a prašnost v obcích, přes které budou jezdit auta se stavebním materiálem

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH UŽITKŮ DLE KLASIFIKACE MUSGRAVE SOUVISEJÍCÍCH S HODNOCENOU VARIANTOU ŘEŠENÍ

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

UŽITKY – VARIANTA A

☐ Přímé hmotné:

- Výnosy z pozemků ve vlastnictví města
- Zvýšení příjmů v důsledku zvýšení atraktivity železniční dopravy a nabídky služeb (ČD)
- Zvýšení příjmů do obecního rozpočtu – rozšíření železniční dopravy (DPH, DPPO atd.)

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

UŽITKY – VARIANTA A

☐ Přímé nehmotné:

- ☐ Zvýšení bezpečnosti přepravy
- ☐ Růst zaměstnanosti (výstavba, provoz)
- ☐ Zkrácení doby cestování v důsledku modernizace tratě

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH **UŽITKŮ** DLE KLASIFIKACE MUSGRAVE SOUVISEJÍCÍCH S HODNOCENOU VARIANTOU ŘEŠENÍ

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

UŽITKY – VARIANTA A

☐ Nepřímé hmotné

- Zvýšení tržeb v nových komerčních prostorách (jižní město)
- Zvýšení příjmů do obecního rozpočtu – rozvoj jižního města (DPH, DPPO, DPFO atd.)
- Zvýšení tržeb DPMB

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

UŽITKY – VARIANTA A

☐ Nepřímé nehmotné

- Snížení nezaměstnanosti v důsledku rozvoje jižní části města.
- „kultivace“ krajiny
- Snížení kriminality

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH **UŽITKŮ** DLE KLASIFIKACE MUSGRAVE SOUVISEJÍCÍCH S HODNOCENOU VARIANTOU ŘEŠENÍ

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

UŽITKY – VARIANTA A

☐ **Dílčí:**

- Zatraktivnění města Brna
- Zkušenosti z vypracování projektu

☐ **Konečné**

- Modernizace železniční dopravy v rámci Brna
- Zvýšení bezpečnosti přepravy

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

UŽITKY – VARIANTA A

☐ **Vnitřní**

- Omezení škodlivin a hluku v důsledku používání rychlovlaků v rámci Brna.
- Zvýšení bezpečnosti dopravy v rámci Brna

☐ **Vnější**

- Zkvalitnění a zrychlení dopravy po železnici i pro obyvatele měst nacházejících se na návazných tratích.
- Omezení zplodin a hlučnosti v důsledku zavedení rychlovlaků i pro obyvatele měst „po trati“.
- Zvýšení bezpečnosti přepravy

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Typový příklad na CBA v základním nerozšířeném rozsahu

Případová studie „Přesun brněnského vlakového nádraží“

VYMEZENÍ MOŽNÉHO OCENĚNÍ NÁKLADŮ A UŽITKŮ SOUVISEJÍCÍCH S HODNOCENOU VARIANTOU ŘEŠENÍ

Příklad: možná CBA – „BRNĚNSKÉ NÁDRAŽÍ“

SUBSTITUTE

- ❑ **Zvýšení prašnosti, hlučnosti** – náklady na léčbu respiračních onemocnění, alergií, poškození sluchu atd.
- ❑ **Zvýšení zaměstnanosti** – alternativní náklady obětované příležitosti – pokles objemu vyplacených dávek v nezaměstnanosti.
- ❑ **Ztráta času cestujících** (doba dojezdu, docházková doba) – průměrná mzdová sazba
- ❑ **Zvýšení bezpečnosti** – snížení úmrtnosti (cena lidského života); omezení hmotných škod
- ❑ **Dopravní zácpy** – ztráta času ohodnocená průměrnou mzdovou sazbou
- ❑ **Náklady způsobené výlukami** v důsledku modernizace nádraží – cestující (průměrná mzdová sazba); ČD - ztráta tržeb
- ❑ **Nespokojenost obyvatelstva** – náklady na „přesvědčování“ (volby)

EFEKTIVNOST VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ II

ZÁVĚR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Efektivnost veřejného sektoru a veřejných výdajů II

Závěr

- Analýza užitků a nákladů (Cost – Benefit Analysis) má dlouhou tradici.
- Její využívání je spojováno předně s realizací projektů, u kterých byl předpokládán významný dopad na společnost jako celek nebo komunitu.
- Nejdříve byla využívána u projektů, které z pohledu vyjádřitelnosti nákladů a užitků byly méně kontroverzní, následně pronikla i do oblastí s nehmotným charakterem posuzovaných dopadů.
- Průkopníky této metody byli Američané a Francouzi.

EFEKTIVNOST VEŘEJNÉHO SEKTORU A VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ II

ZDROJE KE STUDIU

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod do ekonomiky obrany a bezpečnosti

Zdroje ke studiu

- STRECKOVÁ, Yvonne., MALÝ, Ivan. Veřejná ekonomie pro školu i praxi. s.115-121;
- STIGLITZ, Joseph. E. Ekonomie veřejného sektoru. s. 305-331;
- OCHRANA, František. Veřejný sektor a efektivní rozhodování. Praha: Management Press, 2001. 244 s. ISBN 80-7261-018-X
- OCHRANA, František. Hodnocení veřejných zakázek a veřejných projektů. s. 43-56.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka., Kubátová, Květa. Veřejné finance. s.100-107;

DĚKUJI ZA POZORNOST

V PŘÍPADĚ DOTAZŮ MNE MŮŽETE KONTAKTOVAT NA

Ing. **Aleš OLEJNÍČEK**, Ph.D.

Katedra **EKONOMIE**

Skupina **EKONOMIKY OBRANY STÁTU**

Kancelář **K-65/100** (Bytovky)

Tel.: **+420973443153**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ